

Raport o dostępności pomocy prawnej

Naczelna Rada Adwokacka
12 stycznia 2010

Ilu naprawdę jest prawników w Polsce?

Dostęp do obsługi prawnej w Polsce stale się poprawia. Po ostatnich, licznie zdanych egzaminach adwokackich i radcowskich liczba prawników w Polsce osiąga 37 700, co sprawia, że ten dostęp jest w Polsce lepszy, niż we Francji, Austrii, Szwecji czy Irlandii.

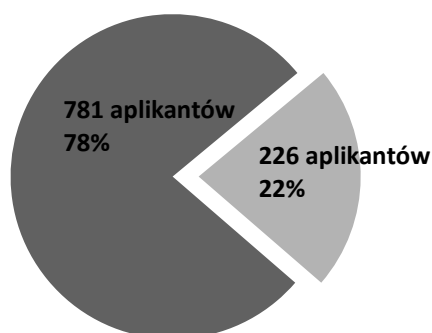
Egzaminy samorządowy i ministerialny 2009

Egzamin zawodowy pod koniec 2009 roku zdało łącznie 781 aplikantów adwokackich, co stanowiło 78% przystępujących do egzaminu samorządowego. Równocześnie w egzaminie organizowanym przez Ministra Sprawiedliwości dla kandydatów spoza aplikacji wzięło udział 79 osób, a zdało 28%. Potwierdza to po raz kolejny, że aplikacja adwokacka najskuteczniej przygotowuje do praktycznego wykonywania zawodu.

Łącznie w wyniku egzaminów przybędzie w Polsce 803 nowych adwokatów. W samorządzie adwokackim jest obecnie ponad 10 500 członków.

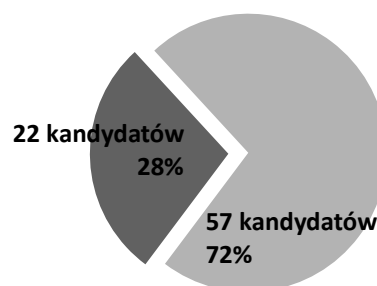
Wykres 1: Aplikanci znacznie lepiej zdali egzamin zawodowy, niż osoby spoza aplikacji.

Adwokacki egzamin zawodowy dla aplikantów

- Odsetek osób, które zdały egzamin
- Odsetek osób, które nie zdały egzaminu

Ministerialny egzamin adwokacki

- Odsetek osób, które zdały egzamin
- Odsetek osób, które nie zdały egzaminu

Źródło: Naczelna Rada Adwokacka, Ministerstwo Sprawiedliwości

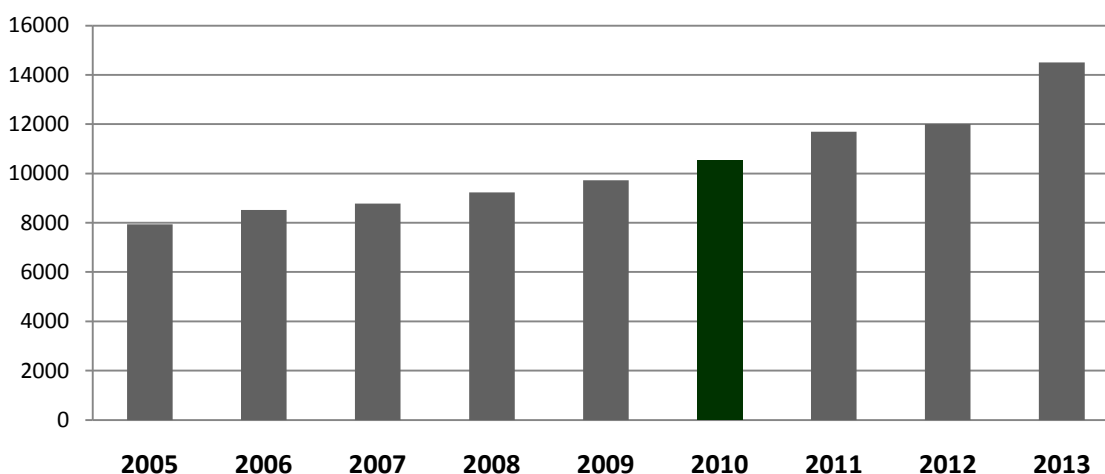
Liczba adwokatów stale wzrasta

Od roku 2005, gdy ogólna liczba adwokatów wynosiła 7933 do roku 2010 liczebność palestry wzrosła o około 1/3. Przewidujemy, biorąc pod uwagę obecną liczbę aplikantów, że w kolejnych latach liczba adwokatów będzie nadal systematycznie rosła.

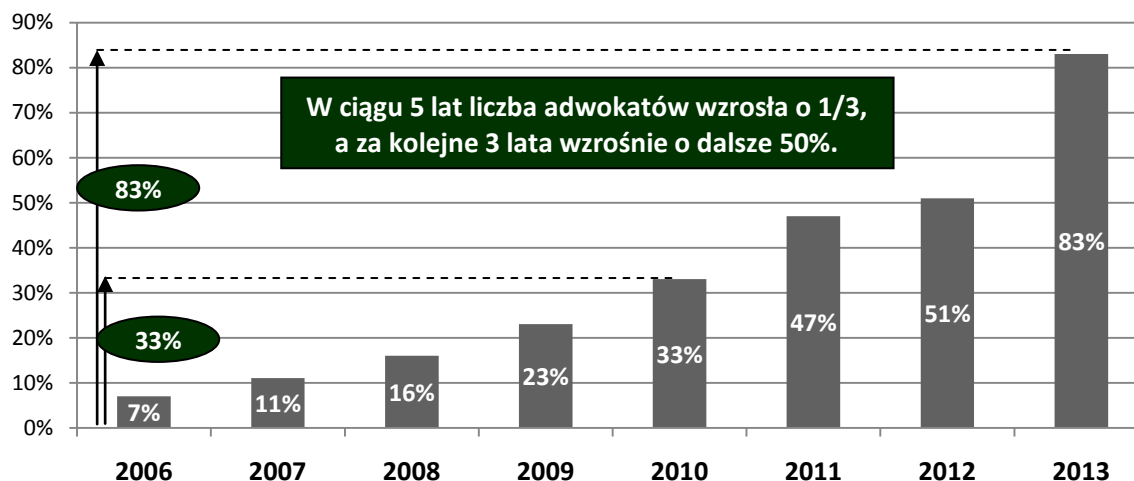
Zakładając, że zdawalność egzaminu adwokackiego będzie podobna do tej w 2009 r., ogólna liczba adwokatów w 2013 wyniesie około 14 500.

Będzie to aż o 83% więcej, niż w 2005 roku.

Wykres 2: Liczba adwokatów w latach 2005-2010 oraz prognoza do 2013.

Wykres 3: Wzrost liczby adwokatów w stosunku do stanu z 2005 roku.

Uwaga: Prognoza na lata 2011 – 2013 na podstawie liczby aplikantów oraz średniego poziomu zdawalności egzaminu adwokackiego.

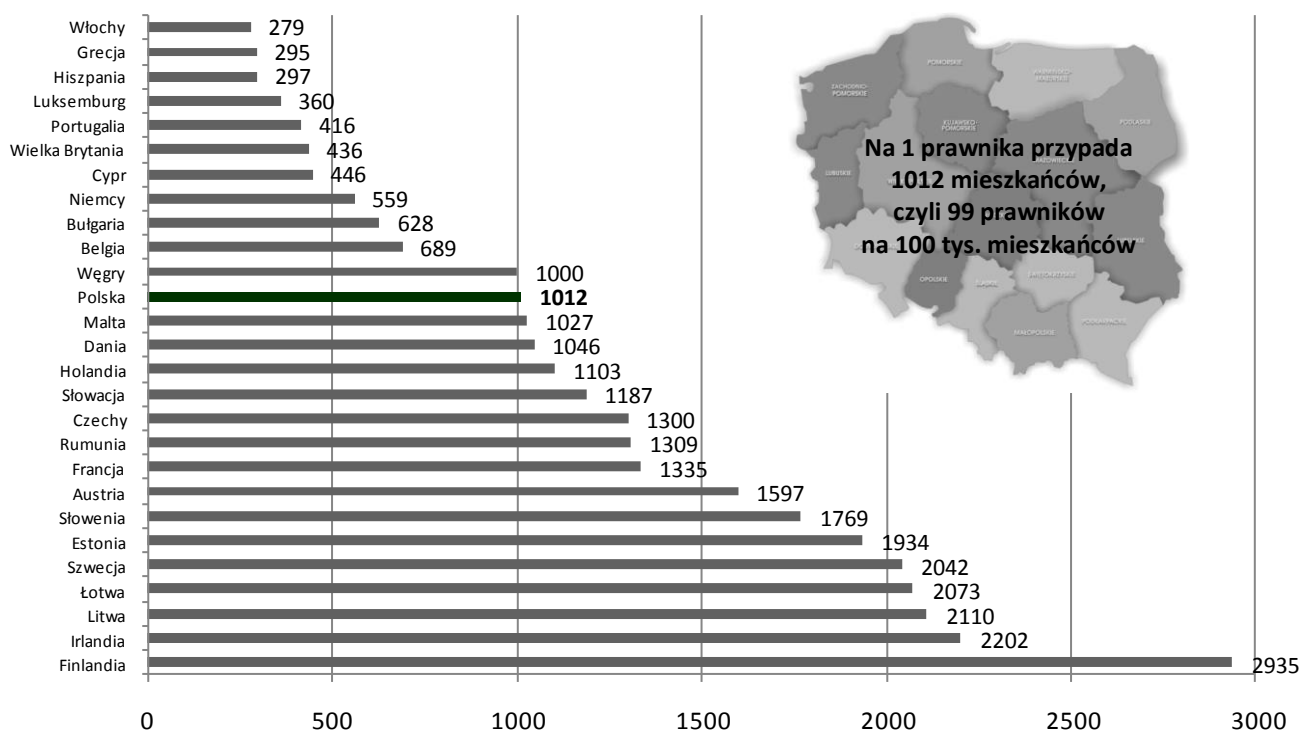
Źródło: Naczelna Rada Adwokacka

Dostępność pomocy prawnej w Europie

Biorąc pod uwagę, że zawodowe egzaminy adwokackie zdało ostatnio 803 aplikantów, a w samorządzie radców prawnych - 700 aplikantów, ogólna liczba adwokatów i radców prawnych w 2010 wyniesie około **37 700 prawników** świadczących usługi jako prawnicy według dyrektywy 98/5/EC. Biorąc pod uwagę liczbę ludności Polski (38 154 tys. – GUS, 30.06.2009) i powyższą liczbę, otrzymujemy wynik, że na 1 dyplomowanego prawnika przypada 1012 obywateli. Innymi słowy, **na 100 tys. mieszkańców przypada 99 prawników**. Daje to Polsce obecnie 11. miejsce w Europie pod względem dostępności usług prawnych. Podawana w różnych dokumentach przez Ministerstwo Sprawiedliwości liczba 68 prawników na 100 tys. obywateli jest zatem bardzo zaniżona i wprowadzająca w błąd, pomimo świadomości ministerstwa iż posługuje się danymi z 2006 roku pochodzącymi z Raportu Europejskiej Komisji ds. Skuteczności Wymiaru Sprawiedliwości.

Zakładając, że w samorządzie radców i adwokatów egzaminy zawodowe będzie zdawało pomyślnie około 80 proc. aplikantów, do roku 2013 liczba adwokatów wzrośnie do ok. 14 500, a radców – do ok. 36 000. Razem da to 50 500 prawników. W 2013 roku jeden prawnik będzie zatem przypadał na 755 mieszkańców. W ten sposób wejdziemy do pierwszej dziesiątki państw europejskich pod względem dostępności pomocy prawnej.

Wykres 4: Liczba mieszkańców przypadających na jednego prawnika posługującego się tytułem zawodowym zgodnie z dyrektywą 98/5/EC (adwokaci i radcy).

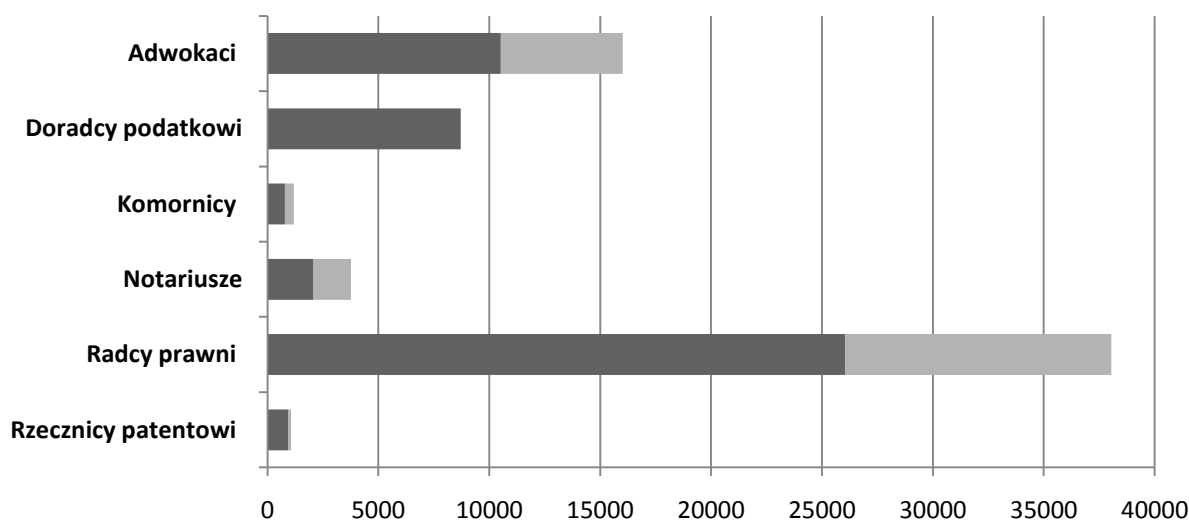

Źródło: Dane innych krajów europejskich z dnia 10 listopada 2008 r. CCBE; dane polskie na koniec 2009 r.
Źródło: Naczelna Rada Adwokacka

Kwalifikowana pomoc prawna w Polsce

Pomoc prawną świadczą nie tylko adwokaci i radcy prawni. W ramach specjalistycznych zakresów działalności można ją uzyskać także od doradców podatkowych, komorników, notariuszy i rzeczników patentowych. Licząc także aplikantów w tych zawodach, otrzymujemy liczbę **ponad 68 tys. osób świadczących kwalifikowaną pomoc prawną w Polsce**. Na poniższym wykresie jasnym kolorem zaznaczono liczbę aplikantów danego zawodu.

Wykres 5: Kwalifikowana pomoc prawna w Polsce.

	Wykonujący zawód	Aplikanci	Razem
Adwokaci	10 524	5 500	16 024
Doradcy podatkowi	8 714	0	8 714
Komornicy	788	400	1 188
Notariusze	2 074	1 696	3 770
Radcy prawni	26 050	12 000	38 050
Rzecznicy patentowi	938	128	1 066

Źródło: Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Krajowa Izba Radców Prawnych, Krajowa Rada Notarialna, Ministerstwo Sprawiedliwości, Naczelna Rada Adwokacka, Polska Izba Rzeczników Patentowych; stan na 12 stycznia 2010